

Kontaktperson

Miljöprovningssenheten

Söderholm Karin

010-224 16 65

Karin.soderholm@lansstyrelsen.se

Enligt sändlista

Avslut av åtgärdsprogram för kvävedioxid i utomhusluft i Malmö

Beslut

Länsstyrelsen beslutar att arbetet med åtgärdsprogrammet för att uppnå miljökvalitetsnormen för kvävedioxid i utomhusluft i Malmö är klart och att åtgärdsprogrammet kan avslutas.

Det reviderade åtgärdsprogrammet fastställdes den 1 september 2009. Malmö kommun har genomfört alla åtgärder enligt åtgärdsprogrammet som varit möjliga samt flera andra åtgärder som inte nämnts i programmet. Sammantaget har detta lett till att miljökvalitetsnormen ej längre överskrids i kommunen.

Ett åtgärdsprogram ska revideras vid behov och minst vart sjätte år och även om marginalen till miljökvalitetsnormen i Malmö inte är stor och att trafiken har ökat svagt anser länsstyrelsen inte att det finns skäl att ta fram ett nytt reviderat program.

Länsstyrelsen vill betona att den brutna trenden avseende minskande trafik och minskande bakgrundshalter föranleder fortsatt noggrann uppföljning och kontroll samt att kommunen visar ständig hänsyn till luftkvalitetsfrågor för att undvika att kvävedioxidhalterna överstiger miljökvalitetsnormen igen och att krav på att upprätta ett åtgärdsprogram åter blir aktuellt.

Bakgrund

Malmö kommun fick sitt första åtgärdsprogram för att uppnå miljökvalitetsnormerna för kvävedioxid den 29 juni 2007. Programmet hade tagits fram i nära samarbete mellan kommun, berörda regionala aktörer och länsstyrelsen. Detta första åtgärdsprogram innehöll åtgärder för att främja kollektivtrafiken, begränsa biltrafikens tillväxt och att utnyttja den lokala trafikplaneringens möjligheter för att förbättra luftkvaliteten i centrala Malmö.

Då det första åtgärdsprogrammet inte ledde till att åtgärder genomfördes i tillräcklig utsträckning fattade länsstyrelsen ett beslut om att revidera åtgärdsprogrammet.

Den 1 september 2011 fastställdes ett reviderat åtgärdsprogram. Det reviderade åtgärdsprogrammet innehöll åtgärder inom samma område som det första men skiljde sig åt genom att åtgärderna var tydligare preciserade, effekterna av varje åtgärd var beräknade, tidsplaner var framtagna och ansvariga utförare var utsedda för varje åtgärd.

Åtgärdsprogrammet har följts upp årligen. Genomförandet av åtgärder och effekter på trafik och luftkvalitet har granskats. Behov av justeringar och orsakssamband har diskuterats vid årliga möten.

Åtgärder

Åtgärder av större betydelse har bland andra varit;

Superbusskonceptet/ Malmöexpressen. Lokalbustrafik med bl.a. nya dubbelledbussar med el-/gashybridteknik, busskörfalt på Amiralsgatan (10,5 km av totalt 16,6 km), specialbyggda busshållplatser, signalprioriterade korsningar och påstigning i alla dörrar för kortare stopp på hållplatserna Malmöexpressen startade juni 2014.

Skapande av filer som endast tillåter busstrafik. Detta har gett bättre framkomlighet åt kollektivtrafiken och övrig trafik har fått mindre utrymme.

Busslinjeomläggningar. Genom bättre linjenät sprids busstrafiken bättre i tätorten vilket lett till en jämnare belastning av luftföroreningar.

Stadsbussar och regionbussar har bytts ut till förmån för fordon med bättre emissionsegenskaper.

Smart-card/ JoJo-kort. Nytt betalssystem i kollektivtrafiken som har många användningsområden.

Åtgärder i Malmös cykelprogram har genomförts för att skapa bättre förutsättningar för cykeltrafiken i staden. Cykelvägar har byggts ut och korsningar har förbättrats.

Pendlarparkeringsplatser har skapats på flera ställen för att underlätta för inpendlare till Malmö att parkera bilen utanför Malmö och resa med kollektivtrafik in i staden.

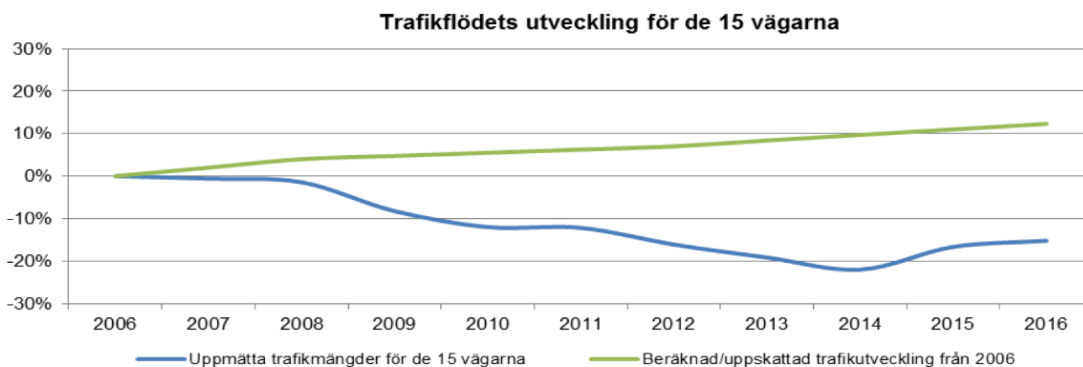
Malmö stad miljöbilsstrategi för kommunens egna fordon.

Spårbundna alternativ såsom Ringlinjen och projektet avseende spårvagnar.

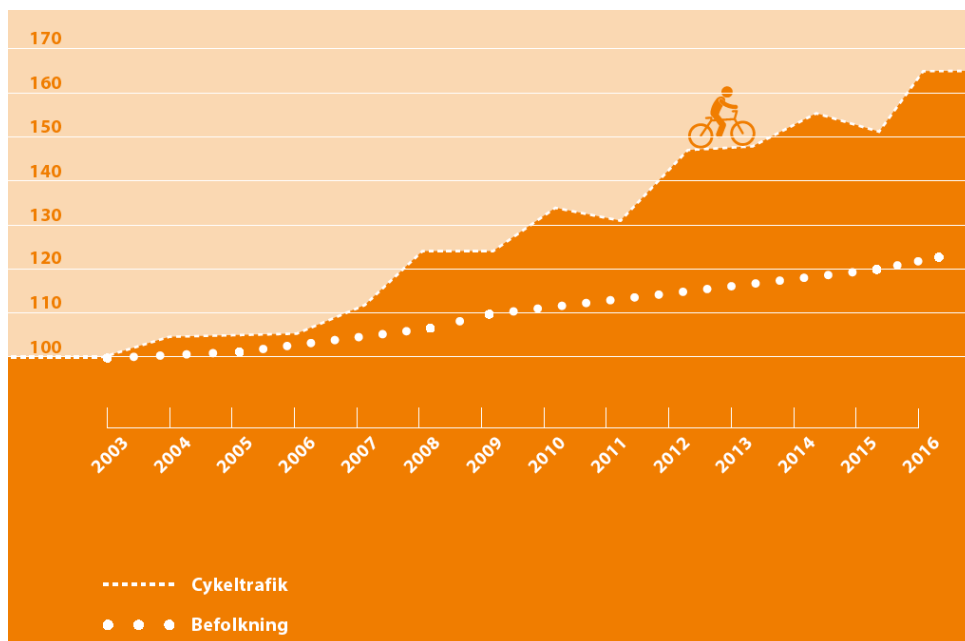
Trafik

Trafikutvecklingen har studerats vid 15 punkter/vägar som valts ut med anledning av att mätningar och beräkningar visat att miljö kvalitetsnormen kan förväntas överskridas eller tangeras där. Trafiken har länge följt en stadigt minskande trend. Förändringen av trafikflöde beror på de åtgärder som vidtagits genom åtgärdsprogrammet och även på konjunktursvängningar trafikarbeten etc.

De senaste åren har en viss trafikökning skett, men den tunga andelen fordon har minskat något. Trafikflöden uppmäts konservativt dvs att viss överskattning kan förekomma.

Många satsningar har gjorts för att föra över biltrafik till cykeltrafik. Cykeltrafiken har ökat under programperioden. Betydligt mer än befolkningsökningen vilket indikerar att andelen cyklande har ökat.

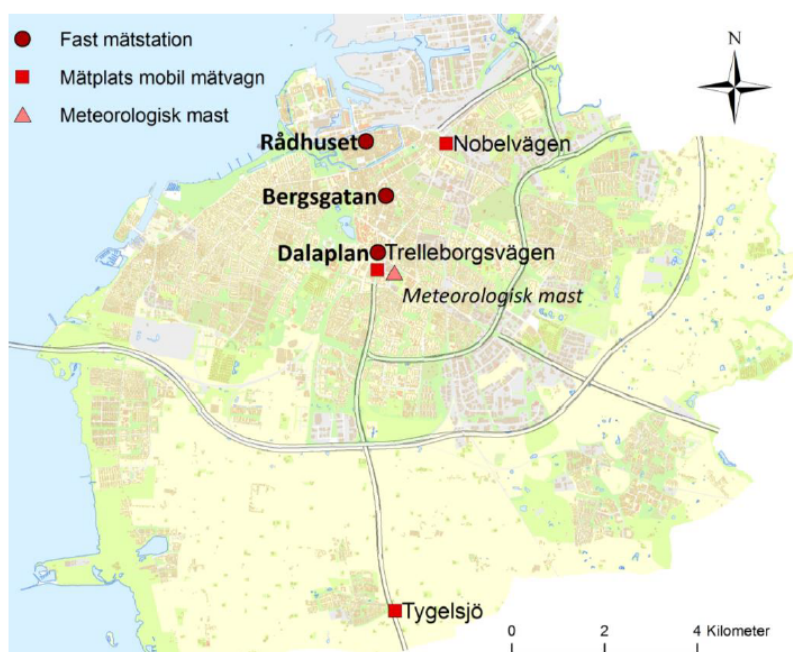

Luftkvalitet

Luftkvaliteten har kontrollerats både genom beräkningar och genom mätning. Med hjälp av trafikstatistik beräknas halter där det inte sker några mätningar. De beräknade värdena valideras gentemot de uppmätta halterna.

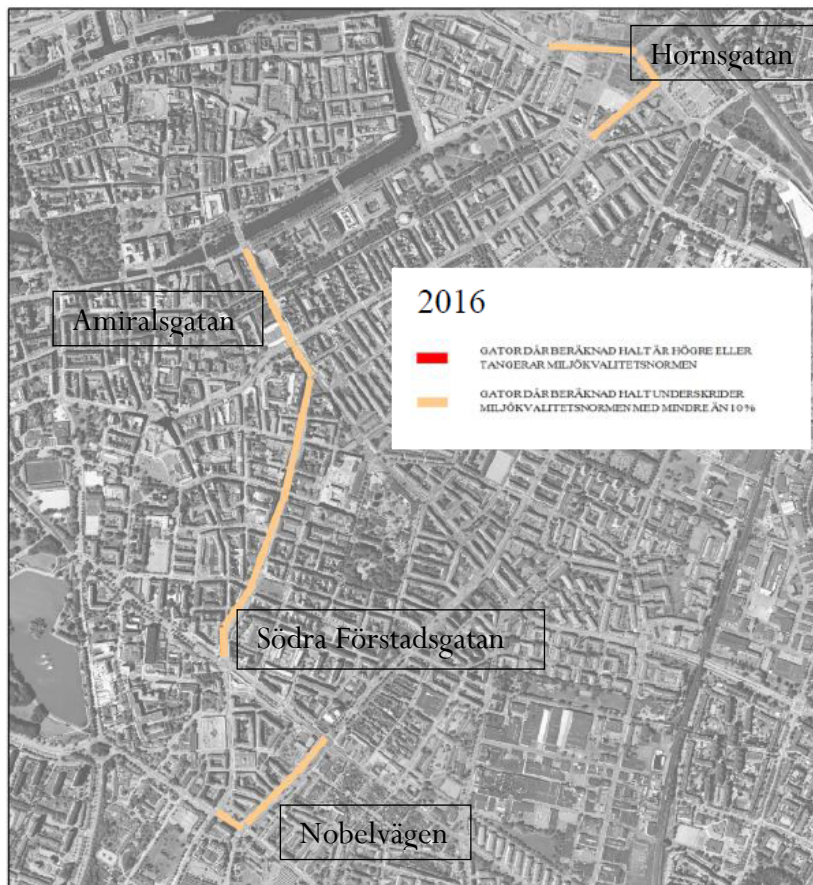
Luftföroreningar har mätts på flera platser i Malmö under flera decennier.'

Idag finns det fasta mätstationer på Rådhusets tak, vid Bergsgatan samt vid Dalaplan. Med den mobila mätvagnen genomförs mätningar på olika platser i kommunen.

Resultaten från år 2016 visar att det inte längre finns några mätplatser där miljökvalitetsnormen överskrids i Malmö.

De högsta beräknade halterna finns vid Södra Förstadsgatan norr om Södervärn, Amiralsgatan norr om Föreningsgatan och vid Hornsgatan.

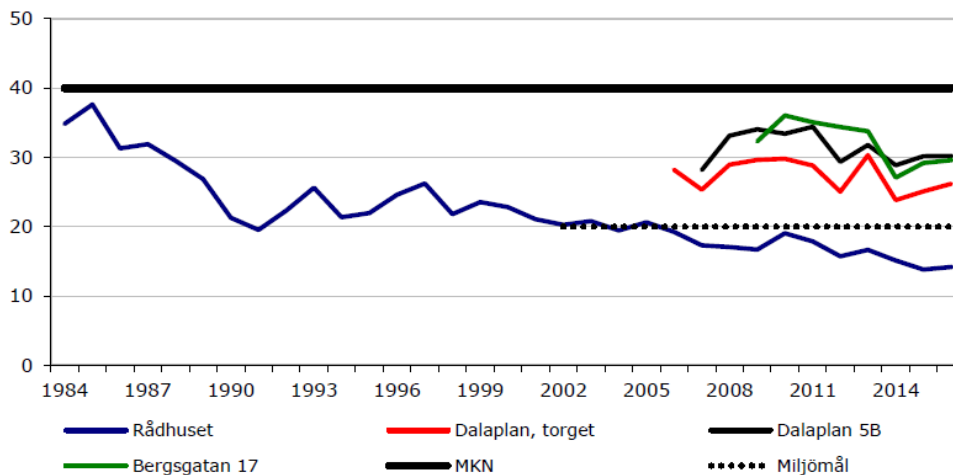
Figur som redovisar de gator där det beräknas att kvävedioxidhalterna underskrider miljö kvalitetsnormen med mindre än 10 % (orange linje) för 2016. Röd linje har markerat gator där halterna överskrider miljö kvalitetsnormen, vilket inte är aktuellt detta år.

Den långsiktiga trenden kan studeras genom att titta på årsmedelvärden för kvävedioxidhalterna. Mätstationen på rådhusets tak är den mätplats med längst mätserie inom Malmö kommun och har pågått sedan 1966.

Sedan 1980-talet då Malmö började mäta kvävedioxid på Rådhusets tak har halterna minskat. De senaste åren har denna minskning upphört. Denna utveckling har skett i många städer. Det beror bland annat på den ökande andelen dieslbilar och ett ökat trafikarbete. Tack vare genomförda åtgärder har bakgrundshalterna inte ökat och fördelningen av trafikarbetet har inneburit en förbättrad luftföroringssituation.

Kvävedioxid i Malmö

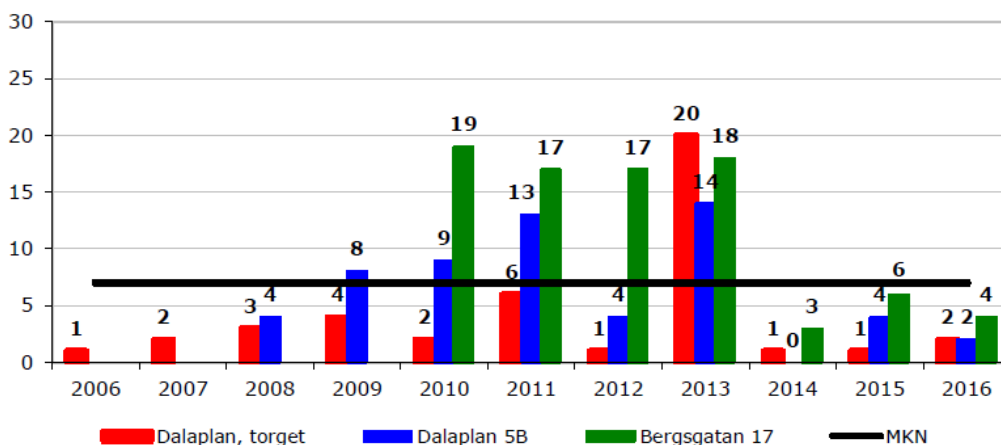
(årsmedelvärde i $\mu\text{g}/\text{m}^3$)

Utvecklingen av halter av kvävedioxid som överskrider miljö kvalitetsnormen kan även studeras genom att titta på antalet uppmätta dygn som överskrider dygnsmedelvärdet $60 \mu\text{g}/\text{m}^3$. Diagrammet nedan visar tydligt hur överskridande har upphört och att sedan 2014 har inga överskridanden uppmätts.

Kvävedioxid i gatumiljö i Malmö

(dygnsmedelvärden $> 60 \mu\text{g}/\text{m}^3$)

Planerade åtgärder

Malmö stad redovisar att de fortsatt kommer att arbeta aktivt för att förbättra luftkvaliteten i staden. Framför allt är det Tekniska nämnden som berörs, avseende åtgärder som förbättrar trafiksituationen mot en stadsmiljö och trafiksystem med låg miljöpåverkan.

Ett arbete med kollektivsatsningar i staden har påbörjats. I paketet ingår bland annat åtta bussobjekt med utbyggnad av Malmöexpressen med fyra stråk samt elektrifiering av 8 linjer. Det ingår även regionala kollektivtrafiksatsningar och utbyggnad av cykelbanor. Projektet Ringlinjen innebär om det kommer till stånd att det går tågtrafik lokalt i Malmö via Kontinentalbanan och Citytunneln. Detta innebär ytterligare ett snabbt kollektivtrafikalternativ för malmöborna.

Miljönämnden ansvarar för att kontrollera luftkvaliteten i staden. Kommunen avser att fortsätta uppföljningen av trafikarbete och luftkvalitet på de 15 mest känsliga platserna.

Kommunen redovisar att de genom ett fortsatt tätt samarbete kommer att upptäcka eventuella luftkvalitetsförändringar i god tid innan nya överskridande av miljökvalitetsnormen inträffar.

De som deltagit i beslutet

Detta beslut har fattats av Miljödirektör Annelie Johansson med enhetschef Dave Borg som deltagande och miljöhandläggare Söderholm Karin som föredragande.

Annelie Johansson

Karin Söderholm

Miljödirektör

Miljöhandläggare

Beslutet har fattats digitalt varför det saknar signaturer

Kopia till:

Länsledningen (LÖD)

Miljöavdelningen (AJ, GL, DB)

Samhällsbyggnadsavdelningen (KP, HR)

Sändlista

Namn	Avdelning	Adress	Postnr	Ort
Malmö stad	Kommunstyrelsen (KS) Miljönämnden Stadsbyggnadsnämnden Utvecklingsnämnden		205 80	Malmö
Skånetrafiken		Andra Avenyn 7	281 83	Hässleholm
Trafikverket	Region syd	Box 543	291 25	Kristianstad
Hållbar mobilitet Skåne		Nordenskiöldsgatan 17	211 17	Malmö
Lunds kommun	KS	Box 4	221 00	Lund
Polismyndigheten Skåne-Malmö			205-90	Malmö
Cykelfrämjandet		malmo@cykelframjandet.se		
Naturvårdsverket			106 48	Stockholm
Boverket		Box 534	371 23	Karlskrona
Miljödepartementet			103 33	Stockholm

Bilagor

- Luften i Malmö 2016
- Kartläggning av kvävedioxidhalter för utsatta punkter i Malmö år 2016
- Cykelåret 2016 Malmö